

وزرات جهاد كشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج كشاورزی
معاونت ترویج و آموزش

كس میوه مدیترانه‌ای

گردآوردندگان:

محمد اخوان، عبدالرحمن زاغی

السلامة

مخاطبان نشریه :

- * کارشناسان و متخصصان بخش باغبانی و حفظ نباتات .
- * باغداران و کلیه تولید کنندگان بخش باغبانی.
- * دانشجویان و کلیه کشاورزان و علاقمندان به باغداری .

اهداف رفتاری :

شما مخاطبان گرامی با مطالعه این برشور ...

- ۱- می توانید حشره مورد نظر را از دیگر حشرات تشخیص دهید.
- ۲- با چرخه زندگی حشره آشنا شوید.
- ۳- با دیدن علائم خسارت می توانید به وجود آفت پی ببرید.
- ۴- قادر خواهید بود روشهای کنترلی را برای مبارزه با آفت انجام دهید .

مقدمه

مگس میوه مهمترین آفت برای حدود ۱۰۰۰ گونه محصول کشاورزی است و در بین آنها بیش از همه به هلو، زردآلو، گلابی، گوجه، سیب، آلو، توت، به، انگور، خرمالو، انار، انجیر، مرکبات و بعضی از انواع گیاهان زراعی یکساله حمله می نماید. با توجه به اهمیت و ضرورت موضوع، این برشور با هدف اطلاع رسانی ترویجی و شناخت و کنترل این آفت، تهیه و در اختیار بهره برداران و باغداران قرار می گیرد.

مناطق انتشار

این آفت بومی مناطق افریقائی بوده و با دخالت انسان در اکثر مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری دنیا گسترش یافته است. شواهد نشان می دهد طی ادوار طولانی گذشته در پی بروز یک تحول اکولوژیک بصورتی در آمده است که امروزه بعنوان آفتی همه جایی و بسیار پرخطر با قدرت سازش پذیری فوق العاده نسبت به شرایط محیطی کاملاً متفاوت در جهان به حساب می آید.

پراکنش آفت در جهان ▲

مشخصات ظاهری

مگس بالغ به طول ۵-۴ میلیمتر به رنگ زرد ، سفید و سیاه با سری زرد رنگ و بزرگ با یک نوار قهوه ای روشن ، چشمهای مرکب قرمز ارغوانی براق و سینه ای زرد و سیاه رنگ پوشیده از موهای نرم با بالهای شفاف با سه نوار جدا از هم قرار گرفته که نوار اول آن عریض و طلائی رنگ ، نوار دوم دراز و پهن و طلائی رنگ و نوار سوم کوتاهتر است و بین دو نوار ذکر شده در عرض بال قرار دارد . شکم زرد رنگ و دارای دو نوار عرضی خاکستری در قسمت پشت آن می باشد. پاها به رنگ زرد کمرنگ بوده و اندازه بدن حشره ماده بعلت وجود تخم ریز ، بزرگتر از حشره نر می باشد .

مگس میوه مدیترانه ای
بر روی میوه انجیر

تخم مگس به شکل دانه برنج و بیضی کشیده و کمی خمیده بطول $0.9 - 0.7$ میلیمتر به رنگ سفید شیری بوده و روی آن نقش و نگارهای تور مانند وجود دارد .

لارو کامل مگس بطول ۱۰-۷ میلیمتر به شکل دوکی کشیده و کمی خمیده و سفید رنگ و فاقد پا می باشد .

سفیره بیضی شکل به طول ۵-۴ میلیمتر به رنگ قهوه ای تیره است .

تخم (۱) ، لارو (۲) ، شفیره (۳) و حشره کامل (۴)
مگس میوه مدیترانه ای

چرخه زندگی آفت

مگس ماده تخمهای خود را معمولاً در سطح زیرین میوه و در زیر پوست میوه های میزبان بصورت گروهی به تعداد ۱۰-۲ عددی (در مازندران دستجات ۱۵ عددی تخم هم دیده شده است.) می گذارد. محل تخمگذاری آفت پس از مدت کوتاهی رنگ پریده و سپس قهوه ای تیره می شود. لارو پس از خروج از تخم توسط یک جفت قلاب آرواره ای از گوشت میوه تغذیه می کند. طول دوره لاروی بین ۵۰-۹ روز می باشد که می تواند طی این مدت ۳ بار جلد عوض کند. میوه های آفت زده ریزش نموده و لارو پس از خروج از آن در خاک تا عمق ۵ سانتیمتری تبدیل به شفیره می گردد. لارو این آفت جهنده بوده و پس از خروج از میوه می تواند تا ۳ متر جابجا شود.

مگس ماده در حال تخمگذاری

این آفت در شرایط مناسب تا ۱۲ نسل را می تواند در سال داشته باشد. در مناطق معتدل زمستان را بصورت شفیره و در مناطق گرمسیری آفت در تمام طول سال فعال است. طبق بررسیهای انجام گرفته در اوایل دهه ۶۰ در مازندران، این آفت ۵-۶ نسل به ترتیب روی میزبانهای نارنج باقیمانده از سال قبل بر روی درختان، هلو، شلیل، انجیر، خرمالو، نارنگی و پرتقال داشته است.

▲ نشانه آفت در میوه خرمالو

مگس بالغ معمولاً در پشت برگ یا سطح زیرین میوه استراحت می نماید و در شرایط عادی پرواز مگس کوتاه بوده و اغلب در سطح میوه های مجاور می نشیند اما در صورتی که در معرض باد شدید قرار گیرد تا مسافت ۲-۱ کیلومتری و گاه حتی بیشتر از محل اولیه خود می تواند پرواز نماید. عمر مگس بالغ بسته به درجه حرارت و رطوبت و چگونگی وضع تغذیه آن دارد. در شرایط مساعد ۶-۸ ماه می تواند زنده بماند.

نشانه های خسارت آفت

گریپ فروت

لارو آفت داخل گوش میوه

خرمالو

تغییر رنگ درمحل
تخم ریزی مگس بر روی میوه

پوسیدگی میوه در اثر تغذیه لارو آفت

ریزش شدید و بی موقع میوه

روشهای کنترل آفت

نظر به تعدد نسل و میزبانی این آفت همچنین وضعیت بیولوژی این آفت مبارزه باید در قالب برنامه ریزی بشرح زیر انجام گردد.

۱- شناسائی باغات آفت زده از طریق نصب تله های جلب کننده یا تله های زرد چسبنده یا مشاهده خسارت آفت روی میوه با ثبت مشخصات کامل باغ یا خانه سرا و تعداد درختان موجود.

تله زرد چسبنده و مکفیل

۲ - طعمه پاشی تنه و سر شاخه های اصلی درخت بخصوص
قسمتهای آفتابگیر درخت با پروتئین هیدرولیزات ۲ تا ۳ درصد
به همراه سم مالاتیون ۲ در هزار.

سرشاخه های اصلی درخت
که باید طعمه پاشی شوند

۳ - جمع آوری و معدوم نمودن میوه های آفت زده و مشکوک با
غرقاب نمودن در ظروف بشکه ای حاوی آب و مشتقات نفتی،
مدفون نمودن میوه ها در عمق بیش از ۵۰ سانتیمتری خاک و در
صورت امکان سوزاندن میوه های آفت زده .

جمع آوری و معدوم نمودن میوه های آفت زده در ظروف
آب یا مشتقات نفتی

جمع آوری

نابود ساختن

- ۴ - برداشت کلیه میوه ها (نارنگی ، پرتقال ، لیمو ، نارنج ، خرمالو از گیل ...) قبل از فصل زمستان از سطح باغ یا خانه سراها .
- ۵ - جلوگیری از نقل وانتقال میوه های آفت زده .
- ۶ - انجام مبارزه زراعی در فصل سرما (پاپیل کردن سایه انداز درختان) بمنظور از بین بردن شفیره های آفت .
- ۷ - عدم انبار کردن میوه های برداشت شده از باغهایی که وجود آفت در آنها مشاهده و تأیید شده است.
- ۸ - صادرات محصولات کشاورزی ، در صورت وجود این آفت بر اساس استانداردهای جهانی و قرنطینه ای بایستی صورت گیرد.

میوه های چیده شده از باغهای آلوده را نباید به انبار انتقال داد

خلاصه :

مگس میوه مدیترانه بر روی میوه تخمگذاری می کند . محل تخمگذاری پس از مدتی رنگ پریده و سپس پوسیده شده و می افتد . لارو پس از خروج از تخم از میوه تغذیه می کند . و بعد از خروج از میوه عمدتاً در عمق ۵ سانتیمتری خاک تبدیل به شفیره می شود.

پس از شناسایی باغ آلوده تمام میوه های آفت زده را باید جمع آوری و معدوم ساخت و تنه و سرشاخه های اصلی را طعمه پاشی کرد . در فصل سرما به مبارزه زراعی اقدام نمود .

میوه های آلوده را نباید نقل و انتقال داد و یا انبار کرد .

ساری - میدان امام خمینی ،
ساختمان شماره ۲ سازمان جهاد کشاورزی مازندران
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
اداره رسانه های آموزشی
تلفن ۲۲۶۹۴۱۰ - ۰۱۵۱

سازمان جهاد کشاورزی مازندران
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

۱۳۸۹

